

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15/-
CELOLETNO DIN 60/- ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTINO / OGLASI PO
CENIKU / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

UREDNIŠTVO IN VPRAVA
VČITELJSKI TISKARNI/
POKOPIJI SE NE VRAČAJO / ANONIMNI DOPISI SE NE PRIOBČV-
TEJO / POŠTNA PLAČANA V COTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Divjanje kulturonoscev se nadaljuje! Tiskarna in uredništvo Edinosti demolirani! V Ljubljani Jugoslovenski nacionalisti tepeni in aretirani!

Glej poročilo v prilogi!

Za nami potop.

Ob osvobojenju smo zrl vsi nacionalisti Slovenije z največjim in najglobljim zaupanjem v naš in naših padlih drugov ideal — kraljevino Srbijo. Pričakovali smo, da bo z njenim vstopom v našo skupno narodno zajednico nastopila nam vsem boljša in naklonjenejša bodočnost, kakor smo jo uživali doslej. V Srbiji borcev na Kumano-
vem, Bregalnici, Ceru, Kajmakčalanu, smo videli naš vzor in ponos. Obožavali smo to Srbijo in ni ga bilo v tistih dneh med nami človeka, ki bi samo z najmanjšim pomiselkom gledal na srce našega Pijemonta — kraljevski Beograd.

Vse kar je prišlo iz Beograda, nam je bilo v tistih dneh sveto. Odločno smo zatrli tudi vsak poizkus kršiti prava temu Beogradu, v katerega napredku smo videli tudi garancijo za kar najpopolnejši razvoj naše države. Stal je tako za njim ves narod in samo čakal, da ga povede h kulturnemu in gospodarskemu napredovanju.

Čakal je in čaka še danes!

Spričo zbežanosti v tistih dneh po Ujedinjenju so stopili na vodilna državna mesta zopet taisti ljudje, ki smo jim obljubljali v dnevih trpljenja in bridkosti zaslužen politično smrt. Namesto mož so prevzeli oblast tipi, ki jim je bilo koristarstvo in prvaštvo vzor in namen. Hotenje po delu in ustvarjanju sta zamenjala pohlep po zaradi in po čim udobnejšem brezdelnem življenju. Nastopili so v svojih ulogah očete domovine in pričeli reprezentirati. Korošec s svojimi molojci Slovence, Radić mirotvorne Hrvate, radikali Srbe. Zlo je bilo rojeno.

Identificiranje partij z deli našega troimenega naroda je postalo največja skupna nesreča troimenega našega naroda. Največji del k temu pa je doprinesel del radikalne stranke. Njeni plačanci so bili oni, ki so vrgli med narod tezo, da so gospodje radikali s svojim dčnim očakom Pašićem — srbski narod in Srbija.

Pod tem okriljem se je pričela zločesta igra, ki bo prešla prej ali slej svojo obsodbo. V imenu srbstva je zavladala v Beogradu era, ki se je budo naši potomci s sramoto spominjali. Korupcija je pričela slavit svoje triumfe in dosegla z aferami sloves, ki ga ni lahko zavidajo najbolj spanamizirane države. Namesto nekdanje svobodoljubne in resnično demokratske Srbije so uvedli despotizem in metode, ki spadajo vse drugam, kakor pa v urejeno in ustavno državo. Kot izvršenje oporoke stotisočev, ki so žrtvovali za narodno in državno edinstvo svoje življenje, pa so pričeli netiti z vsemi sredstvi plemenske strasti. Sam predsednik vlade se je postavil sedaj na čelo ene najzagrizenejših plemensko šovinističnih organizacij.

Pričeli so razsipati denar v milijonih in zapravljati narodno premoženje kakor za stavo. Politika je postala dobro nesoči posel in danes se pravi biti politik, katere vladajočih strank — postati upravni svetnik cele vrste dobronosečih podjetij in obogateti čez noč.

Vse to početje pa mora narod molče prenašati in vdano trpeti. Dovoljeno mu je samo plačevanje davkov in nešteti taks, trošarin in drugominskih davčnih bremen, ki groze naš kmetijski narod priirati do stanja, da bomo lahko dejali, kmet je bil.

Naglasili smo že, da nam v tej naši borbi proti tem ogabnim razmeram ni do efektov, ki jih z njimi dosežemo pri masi. Vodi nas pri tej borbi samo volja ohraniti državo in očuvati narod pred neprecenljivo škodo. Zato so tudi povsem neosnovani napadi onih, ki nam očitajo nekako demagoško, ker hočemo, da vladaj v tej zemlji enakopravnost in red. Ne vemo, kako si ti ljudje predstavljajo Orjuno. Vemo pa, da bi bila Orjuna godna za razpad, ako bi pasivno motrila sedanjost finančno politiko in davčno prakso vlade. Saj tirata ti dve vse naše gospodarsko življenje do črte, kjer bo polom ne samo za privrednike, nego tudi za državno blaginjo, ki bostala lepega dne prazna poleg ubitega narodnega gospodarstva, katerega ne bo mogoče priklicati v novo življenje tako z ukazi in naredbami, kakor se ga bo uničilo.

Poznamo te ljudi in ne čudimo se jim.

Kaj vedo oni o tem, kakšne posledice so za uboga kmetiča, ko mu zarubijo zadnjo kravico in poslednjo ped zemlje, da plača fronke za to, da se bodo mogle i v bodoče voziti za državne pare študijske komisije po znamke, nogavice, klišee, sol, tobak v »ceno inozemstvo«. Mirno bodo prespali ti možje tudi obupne tragedije naših obrtnikov, ki jim na javni dražbi prodajajo najpotrebnejše orodje zato, da se lahko po diplomatskih običajih vozijo v prostrani svet boljše polovice naših diplomatov. Prečuli bodo tudi klice bede onih, ki morajo od svojih borih tedenskih zaslužkov odrajavati fiskusu zato, da lahko gospodje ministri udobno potujejo z velikimi dnevnici, prirejajo drage narodne slavnosti, zidajo Pantheon in pomnožujejo specialne dispozične fondе.

Gospodim gre dobro! Zato tudi ne čujejo vsega tega. Rejeni so njihovi trebuhi, hiše imajo, belega kruha dovoli, starega vina na preostanjanje, povrh vsega pa še vso to našo zemljo. In zato ti možje, ki jim je cilj in namen lastni dobrobit, ne vedo, kaj je pomanjkanje in beda njihovih vzdrževalcev.

Čuje pa te klice Orjuna. Iznikla iz najglobljih plasti našega delovnega naroda, čuje in občuti sleherni njegov vzdih in utrip. Zvesta svojim ciljem in vzorom je dostje še vedno brezkompromisno zastopala te njegove težnje in jih skušala uveljaviti. Tako tudi v tem slučaju.

Orjuna ne obljublja in obeta, nego samo hoče. In tako hoče zastaviti tudi vse svoje sile, da se prej ali slej reši vprašanje onih, ki danes vodijo krmilo gospodarstva naše uboge grude z geslom: »Za nami potop!« Napetost, ki je navzlic vsem zagotovilom miru in reda, danes v narodu večja, kakor še kdaj doslej, se mora likvidirati edino le samo v blagor države in nacije.

Inozemski zdravniki v Sloveniji.

V zadnjem času je izšlo par notic v časopisih, da se trudi zdravniška zbornica v Sloveniji, kako bi preskrbela našemu zdravniškemu naraščaju eksistenco. Žalostno dejstvo je, da čaka 40 mladih zdravnikov, naših državljanov, na priliko, da bi se udeleževali med narodom in prišli po tolikih žrtvah in študijah do svojega cilja. To skrb zdravniške zbornice moramo le najto-
pleje pozdravljati in želimo ji, da se ji posreči poslati mlade, dobro izvežbane moške med narod, ki mu bodo kot domačini s svojo umetnostjo vedno na razpolago. Če kje v kakem poklicu, se ravno od zdravnika mora zahtevati, da razume popolnoma svoje paciente, da pozna dobro razmere, v katerih se nahaja naš narod, z eno besedo, da mu zdravje ne le telo, ampak ga tudi duševno krepi in bodri. Ni nam pa treba posebej poudarjati, kake važnosti so pa ravno domači zdravniki na mejah, ker je znano, da so bili in so ravno ti najhujši nasprotniki našega naroda na meji in posebno na Koroškem.

Popolnoma upravičeno je, da se tistim zdravnikom, ki niso naši državljani vsled tega prepove izvrševanje zdravniške prakse ter se jih nadomesti z domačini. Saj že zakon poveduje isto in že zadnji čas je bil, da se je zdravniška zbornica spomnila, da ta zakon obstoja

in poskuša popraviti, kar je dosedaj zamudila. Pri zasledovanju tega cilja pa se ne sme pustiti voditi od svojega mehkega slovenskega srca, ampak naj ima pred očmi, da so tudi naši državljani, ki so izvrševali prakso v zasedenem ozemlju, bili izgnani in so morali pustiti vse v svojih starih letih, ter bili prisiljeni si nanovo ustvariti eksistenco.

Samo iz nepoznanja razmer se je moralo dogoditi, da se je na I. glavni skupščini Bratovske skladnice v Ljubljani protestiralo proti temu, da se je črtal zdravnik dr. Baumgartner kot inozemec iz zdravniške zbornice. Le potolažen naj bo dotični interpellant. Tega zdravnika čaka dobro gorko gnezdo na Dunaju v njegovi lastni hiši. Dovolj značilno zanj je že to, da živi njegova družina na Dunaju od njegovega v Trbovljah prisluženega denarja.

Smo radovedni, če bo dobil dovolj vplivnega »strica« v Beogradu, kjer že 14 dni moleduje, teta Trboveljske premokopne družbe ki mu je prav dobra.

Končno bodi še omenjeno, da imajo ravno ti tuji pri nas v Jugoslaviji najboljše službe, a v ubožnejših krajih pa ni videti teh tujecev — dobrotnikov ljudstva. Ali nam je res hlapčevska duša še vedno tako globoko ukoreninjena?

Krvav spopad pri Sušaku.

Napad radičevcev. — Kaznovani iz zivači — Klevetniki Orjune.

Poročali so že naši dnevniki o obžalovanju vrednem dogodku, ki se je izvršil v nedeljo ne daleč od Sušaka. V teh poročilih je bilo med drugim navedeno tudi to, da so Orjunaš v samoobrambi težko ranili dva radičevca. Radičevski listi pa so vedeli povedati, da je izzvala ta pokol Orjuna in da je ona brez vsega navalila na mirotvorne pripadnike HSS in jih pričela klati. Posebno krvava in tendenciozna so bila poročila »Novega lista«, ki menja prepričanje tolikokrat na leto, kakor kača kožo. Poznamo resnično ljube nam »priateljsko naklonjenih novih«. Zato smo precej skeptično čitali ta indijansko krvava poročila in mislili na poročila o Trboveljski tragediji.

V naši skepsi se nismo varali. Prejeli smo sledeče avtentično in povsem zanesljivo poročilo, iz katerega je razvidno, kdo je bil izzi-
vač in kdo je prelivaval kri mučnikov prepričanja pacifiistične HSS.

V nedeljo 1. t. m. se je osnovala nova organizacija v Škrlijevem nad Bakrom. Na ustanovni občni zbor je odšel tudi vod Orjune Sušak s četniško zastavo pod vodstvom mestnega glavarja. Občni zbor se je izvršil v najlepšem redu. Osno-
vana je bila takoj tudi četniška sek-
cija, v katero so pristopili skoro vsi moški člani. Na vseh obrazih navzočih Orjunašev se je bralo izredno veselje, da se je tudi tu med nekaj zagrizenih nasprotnikov naše organizacije in vsega kar je jugoslovenskega, posrečilo postaviti temelje novi naši trdnjavi. Da se v svrhu propagande izkoristi ta lepi

dan, krenila je Orjuna Sušak nazaj peš ter so jo del pota spremljali bratje iz Škrlijevega. Prepevajoč orjunaške in druge narodne pesmi je korakala četa skozi selo Kukuljanovo, ki je na glasu kot zagrizeno protidržavno. Skozi celo vas je bila Orjuna samo predmet obče pozornosti, brez najmanjšega sovražnega izpada. Koncem vasi pred neko gostilno je prišlo resnično do malenkostnega incidenta, katerega so seveda razni strankarji izkoristili v svoje strankarske namene.

Ta pohod Orjune strankarjem ni dal miru. Ko so se še duhovi pri novem vinu razgrel, je prišlo do obžalovanja vrednega pretepa.

Ko so Orjunaš iz Škrlijevega istega dne sedeli zvečer v gostilni, v kateri so se nahajali tudi znani pristaši HSS, je prišlo do prerakanja, v katerega so posegli orožniki z namenom, da preprečijo najhujše. Radičevci so pa pri tem navalili na orožnike, jih pričeli zmerjati in celo dejansko napadli, posledica je bila ta, da je bila dvojica radičevcev težko ranjena z orožnikovim bodalom in le treznemu nastopu Orjunašev se je zahvaliti, da ni došlo še do hujšega. Kljub temu se nahaja dvoje mladih življenj v reški bolnišnici v borbi s smrtjo. In čigava je krivda? Seveda bodo nasprotniki trdili, da je krivda Orjune, čeprav je ta samo preprečila nadaljno krvoprelitje, do katerega bi sigurno prišlo in kar je glavno — trpeli bi pri tem državni organi, naši orožniki, vršeč svojo dolžnost. Tako daleč je dovedla partijska politika naš narod, da se med seboj kolje in napada orožnike

VOJKA - čevlji in nogavice
LJUBLJANA, Krekov trg 10

in to tik pred državno mejo, tam kjer bi morala biti narodova harmonija in sloga največja. Toda bratje bodite svesti, da Orjuna v Primorju ne bo garda nobene lažinacionalne partije, a še manje cep-
ter nemirov, marveč širitelj liubezni in bratstva med vsemi sloji našega naroda.

Tako izvirno poročilo, ki nam je samo priča, da je pričel našim so-
vražnikom v znamenju bratskega sporazuma zopet rasti pogum. Upa-
mo, da jim bo lekcija v Kukuljanu zadostovala za spoznanje, da je že tudi v Jugoslaviji prišel čas, ko bo napočila navzlic vsem protikre-
pom doba, ko se ne bo smelo več nekanzovano napadati privrženecv Jugoslovenstva.

Orjuna na gomilah.

Ena izmed črt orjunaškega delovanja je tudi neprestana kontinuiteta s preteklostjo iz koje črpa Orjuna v marsikaterem težkem trenutku voljo in moč za svoje nadaljnje delo. V veselih in bridkih urah se zateka Orjuna na grobove svojih preminulih herojev, da se z njimi poveseli ali razžalosti in okrepi. Tako je tudi posvetila svojo pozornost velikemu prazniku mrtvih in pohitela v nedeljo jutraj med zapuščene žrtve avstrijske pobesnele soldateske na

Suhem bajerju.

kjer sniva še danes večni sen 20 njenih žrtev. Že preje je te gomile očistila in okrasila z rožami in svečami naša vrla Orjuna St. Jakob-Krakovo-Trnovo, ki se je v resnici kar najbolj potrudila, da počasti spomin preminulih.

Žalosten, otožen je bil pogled na ta od vseh zapuščeni božji vrtec. V meglo so bile zavite konture okolice in zdelo se je, kot da se jo razlila čez vse neka tiha tuga.

Tegobe prepolne so bile besede molitve svečenika, gosp. mestnega župnika Janka Barleta: »Bratoljubje naj vlada med Vami...«

»Blagor mu, ki se spočije«, je odjeknil glas od smrek in borovcev. Videle so pot na to Kalvarijo, onih ki tu spe...

Pej je pevski zbor St. Jakobskega naprednega gospodarskega društva ki je ob koncu zapel tudi globoko žalostinko — pesem tisočev naših pokopanih vsepovsodi, kjer je bila borba za svobodo: »Vigred se povrne«. Povrnila se je, a ne zanje, katerih očete in deca danes ne ve, kje jim počivajo dragih kosti.

Nato je pristopil h gomilam br. Poharc in govoril sledeči globoko vsebinski govor: »Pozdravljeni mrtvi bratje-mučeniki, ki spavate v tej tih, samotni dolini, pod temi okrašenimi gomilami svoje poslednje, večno spanje — Padli ste kot žrtve krvočenežev, katerim ni bilo dovolj krvi prelite od milijonov na bojnih polja»

nah, kot nedolžne žrtve ljudi, ki so v svoji pohodi po krvi iskali žrtve tudi v zaledju.

Nepremišljeno izgovorjena misel, nedolžna beseda, je zadoščala tem krvoločom, da so pograbilili novo žrtev. In nastopali ste drug za drugim svojo poslednjo, tako težko in bridko pot — pa ne morda mrtvi, nego zdravi, še tako krepki in polni življenske moči. Pogrebci, ki so stopali za Vašim pogrebom, niso bili odteti v črtno in sveče, ki so vam svetile na Vaši zadnji poti, niso bile sveče — nego odsev ostro brušenih bajonetov in nosilci ste si sami svoj venec — ne takega iz rož in s trakov, nego trnje venec mučeništva. Vaša pot, katero ste hodili v ta breg — pa je bila slična oni, katero je hodil naš Odrašenik s križem na rami na Kalvarijo.

Počili so strelji, ki so pretrgali nit Vašega življenja — in njih odmev je bil zadnja molitev, zadnja pesem nad Vašimi preranimi mučeniškimi grobovi; doma pa so bedne in stradalajoče sirote zaman čakale, da se jim vrne oče.

Dolga, dolga leta so ostali Vaši grobovi pozabljeni, neokrašeni — ni bilo lučice, ki bi bila gorela vam v spomin. Umljivo je to morda bilo, dokler je še besnela vojna morija, a da so na Vas pozabili tudi v letih svobode, je neodpustno.

Toliko je društev in organizacij, pa se Vas niso spomnili in priti je morala Orjuna, od mnogih teli osvražena, od sovražnikov teli obrekovana, da se je oddolžila spomnu mučnikov.

In že lani niso več bili osamljeni ter neokrašeni Vaši grobovi, a tudi letos so prišli k vam vsi, v srčih katerih še živi čuvstvo pietete in spomin na one strašne dni.

Na deset in desettisočih okrašenih grobovih širom domovine bodo danes gorele lučice v spomin pokojnih, a kako brezmejno je število pozabljenih, zapuščenih grobov naših junakov — raztresenih od Kajmakčalana in Cera pa tja do s snegom pokritih Karavank. O kako daleč smo v teh letih svobode, katero smo zapravljali z nepotrebnimi, nebratskimi političnimi boji strank, zaostali za veliki kulturnimi narodi, ki so se vse drugače oddolžili spomnu žrtv, padlih in umrlih v svetovni vojni.

In, da ne govorim o živih, o tisočih onih, ki so v svetovni morili žrtvovali svoje zdravje, svoje ude in o tisočih sirot, ki še danes bedni in pozabljeni od onih, ki bi zanje morali skrbeti, stradaljo.

Tu ob Vaših grobovih pa prisegamo, da bo naš veliki boj veljal tudi predvsem temu, da se bo narod s svojimi predstavniki vendar enkrat zavedel dolžnosti, ki jo dolguje spomnu Vas mrtvih in dolžnosti napram invalidom, vdovam in sirotam, živčih v najhujši bedi.

Vi pa mrtvi bratje-mučeniki — mirno spavajte svoj poslednji — večni sen!

Po končanem govoru br. Poharca, ki je dojmil na vse kar najbolj globoko, se je zahvalil imenom sorodnikov častiti g. župnik Janko Barle Orjuni St. Jakob-Krakovo-Trnovo za njen čin orjunaške pi-

etete. Mehko so zvenele njegove besede: »Hvala vam bratje, v srčih naših mrkih četnikov, ki niso navajeni takih besed iz ust svečnikov...»

Vsem udeležencem se je zahvalil tudi še naš neumorni brat predsednik Orjuna St. Jakob-Krakovo-Trnovo, Kalin, in s svojimi preprostimi besedami razkril vso poštenost tolikanj osvražene orjunaške srca.

Poklon manom trboveljskih herojev.

Ob napovedani uri so se zbrali pred »Narodnim domom« oni naši zvesti, ki nikdar niti za hip ne klonajo. Malo nas je bilo. Bili so vsi oni, ki so brez oklevanja prisegli na naše prapore in te prisegi tudi zvesti ostali. Manjkali pa so vsi tisti, ki jim je bil že prvi dan vstopa v naše vrste polen nerganja in zabavljanja. Izostali so tudi oni, ki so še pred dobrim letom v frakih lovili kri naših padlih herojev in skušali z njo povlečati svoje majhne osebnosti...

Mrko je stopala četa na mirogoj. Otožno je vihal prapor nad to našo zemljo in narodom, ki sta mu nehvaležnost in robstvo prirojena.

Trpko nam je bilo pri srcu, ko smo stali nemi v boli pred žrtveniki naše ideje. Težko nam je bilo, ker čuli smo glas iz gomile: »Kje so drugi, ki so lansko leto ob isti uri skrušeni pod besedami apostola naše ideologije, Vladimirja Levstika, prisegli večno zvestobo!«

V krču so drhteale naše ustnice, ker odgovor nani je bila obsodba. Molčali smo!

V imenu nas vseh pa je izpregovoril brat Prosenec in v tišini govoril svoje in vseh pravih besede: »Zvesta svoji obljubi, gnana od vroče želje poslati Vaše domove, je prihajala Orjuna na prag večnega mira, na vrata carstva smrti. — Francé, Stanko, Žarko! Ta tri imena so vžgana v naše duše, kjer tle in bodo tle še nadalje tako, da Bog sam ne more ugasniti plamena ljubezni do Vas junakov, četudi bi ga hotel. — In čutite li tudi Vi, kako bljejo naša srca, ko Vas zovejo, da pogledate vrste svojih zvestih? Kot truden potnik k čistemu vrelcu, smo prihili k vam, vitezi naši, da se nasrkamo nove volje, nove ljubezni, da se nanovo ojačimo v poletu k solncu.

Redkeje so naše vrste, toda med temi, ki smo tu ni nikogar, ki bi hotel kovati iz Vaše dragocene krvi zlato. Danes so prihite k vam le verne duše, ki vedo ceniti Vašo ogromno žrtv, ki so odločeni izpolniti Vašo oporoko, priveriti idejo, za katero ste padli Vi — do vstajanja. Nismo prišli, da zalivamo Vaše gomile z obljubami. Prisega, ki smo jo položili tu na tem mestu ni potreba oživljenja, ona živi večno v nas. Prišli pa smo tu sem, da si osvežimo sile, ki jih rabimo za nje izpolnitev. Iz Vaših vlažnih gomil se širi duh po krvi, preliti in nemaščevani. In ta nam kali našo voljo za pot k Cilju.

Težko nam je bratje, da vam ne prinašamo lavorik na svojih praporih. Toda Vi ste videli sleherni našo pot, hodili ste pred nami in veste, da so orošeni z znojem, ki so

ga potili pri delu oni, ki so prisegli nanje brez upa na plačilo. Vi veste, da ti niso varovali svoje življenje, ko so nosili tolažbo in blagovest zaslužnjim bratom. Vi čutite, da kri, ki ste jo prelili, ni tekla zaman. Veste pa tudi, da so tla, katero je orosila, rodovitna, a vajeni niso solnca svobode, ki bi poživilo rast.

Danes se vam klanja prapor čist, kot ste ga zapustili. Oni pa, ki jih nosijo in oni, ki jih čuajo, vam prisegajo, da vam prinesejo vest o končnem vstajenju ali pa legnejo otrpli poleg Vas.

Vsem poštenim Orjunašem!

Ko smo brali v zadnji številki »Orjuna« izjavo br. Marka, so se nam stisnile pesti. Že lansko leto smo imeli namen obračunati na skupščini z vsemi kvazazugoni, vendar oni so bili toliko oprežni, da so stisnili rep med noge in se niti prikazali niso. Vedeli so, da njihovo nepošteno početje dobi pošteno plačilo.

Toda kakor je razvidno iz pojasnila br. Marka, njihovo peklenko delo ni končalo. Baš oni, ki so hoteli igrati v organizaciji največjo ulogo, ko so hoteli biti naši voditelji, se niso mogli otešiti onega mamečkanstva in udarili zahrbtno no našim najboljšim vodji.

Gospodje, ni orjunaška namera, osvojiti si srca par gospodov v saloni, ni nam do frakov, najmanj pa do klanjanja pred gotovimi doktorji, mi smo in ostanemo poborniki narodnega edinstva in blagostanja Jugoslovanskega naroda.

Bili smo dostojni v vseli naših dejanjih, imajoč pred očmi samo eno in to je bilo, povdarjamo, Jugoslovenstvo našega naroda.

Megla je pričela legati na grobove, ko je končal brat Prosenec med največjo tišino. Lahno je utripal ogenj v žari nad stebrom za gomilami, ki je tako samcat in uporastel proti nebu. Zamajal se je trnje venec in se razgrnil preko gomil.

Trnje! Simbol trpljenja. Gospod, ali ga še ni dovolj, ali že ni preveč prelite krvi?

Molčite! Na zapadu žari nebo, kot da bi zagorel ves nebes od Snežnika do Triglava. In Karavanke se kopljejo v škrlatno rdečem žaru.

A. V.

Nas niso gnali v neizprosni boj žepni interesi in tudi ne časti, bili smo nesebični in najbolj nesebičen izmed nas vseh je bil naš br. Marko. Njega ne pustimo pasti, naš je, nam se je posvetil, posvetil se svojemu narodu z največjo ljubeznijo.

Videli smo ga, ko je bilo treba tvegati življenje nešteto krat, bil je vedno prvi in sedaj naj bi postal žrtev par salonskih junakov.

Net in danes opozarjamo gospode prvič in zadnjič:

O nesebičnosti in požrtvovalnosti našega br. Marka ne dopustimo najmanjšega dvoma, najmanj pa namigavanja o njegovi poštenosti.

Kri naših herojev in še živečih bratov ne bo dopustila, da bi se gospodje ala Kosiša ali Kosmač borili proti nam z rokovanicami, ampak mi bomo zahtevali odprto roko.

Gospodje premislite in prenehajte, ker naše besede niso fraze, o čemer je že marsikdo premišljal.

To vam pove

Snežniški bataljon.

Tužni glasi.

Bratje pod grškim jarmom ne trpe skoro nič manj, kakor naši zaslužnjaki v Primorski. Orki jim odrekajo vsako pravico do razvoja in razmaha. S silo duše njihovo voljo živeti in se pripravljati na dan, ko bomo na jugu ob Vardariju dosegli meje, ki nam gredo in zasadijo mejnike tam, kjer so naše prave meje. Orkom bi pa svetovali, da si raje uredijo razmere v domači hiši, kakor pa da zastavljajo pot nam do tega, kar nam gre!

Plačanci. Znana je že dovelj nemška radodarnost v vprašanjih, ki se tičejo podpore nemške ekspanzije in zavojevanja tujerodnih pokrajin. Njene posledice smo imeli priliko občutiti že za plebscista, ko je poleg vsega drugega doprinesla svoj znatni delež lepa čednost nemškega naroda — »pripravljenost žrtvovati vse«.

Tovrstne posledice smo lahko videli tudi to pot ob 5. obletnici plebscista na Koroškem. Govorilo se je že pred njo, da sta koroška deželna, kakor tudi centralna dunajska vlada žrtvovali lepe zneske za kar najbolj uspele manifestacije, ki so se imele vršiti v Celovcu. Poso se imele vršiti v Celovcu. Poznali smo nemško požrtvovalnost,

vendar smo dvomili o tem, ker nam je iz poročil znano, da potrebuje Republika Avstrija denar za kaj bolj koristnega, kakor pa za prirejanje protijugoslovenskih demonstracij v Celovcu.

Iz hvalisanja in govorjenja udeležencev te proslave, kakor tudi iz zanesljivih poročil pa je razvidno, da je bilo žrtvovanih v ta namen res lepo število milijonov. Kajti slehernemu udeležencu teh proslav, ki se je pripeljal z dežele, so plačali poleg vozne karte še vsa hrana in gotovo množico pijače, ki jo je konsumiral v zmajevitim Celovcu. Udeležencem pri obhodu narodnih noš so pa poleg vsega tega izplačali še vsakemu po 10 šilingov, kot plačilo za statiranje, ki ga je vršil pred zastopniki vesoljnega koroškega nemčurstva in cesarskega Dunaja.

Plebsciste proslave po naši Koroški so izpadle vse zelo slabo. Kakor je vladalo v Celovcu neko deprimirano razpoloženje, tako je bilo občutiti to psihozo tudi v podeželskih nemčurskih gnezdi. Vršili so se sicer razni »Abstimmungs-feier«, na katerih so pogrevali jančari trpljenje Nemcev pred plebscistom in junaške čine koroških

nemčurjev. Bilo je tudi nekaj obhoda, pri katerih je bilo mogoče opaziti one kriminalne tipe, ki so ropali po Borovljah, v Selah, Smarjeti in Rožu. Videti je bilo tudi zastopnike one drhali, ki je ubijala in mučila ujetje vojake in častnike jugoslovanske vojske. Udeležba pa je bila pri vseh teh proslavah in obhodi minimalna, tako, da so se celo govorniki jezili radi tega.

Jugoslaviji zvesti Slovenci smo gledali vse te maskerade in pustne obhode z velikim prezirom. Zavedamo se dobro, da je to vse le narrejenost in da oni, ki nam danes groze z iztiranjem preko Karavank, sami pričakujejo polni negotovosti dne, ko jo bodo zopet ulili preko Drave za ozidje Celovca in Beljaka. Vprašanje je le, če jim bo to pomagalo, ker roka pravice seže daleč!

R. K.

Brezkonkurenčne cene v zimskih ulstih, oblačilih, dežnih plaščih in vsakovrstnih oblačilih

VAM NUDI

JOS. ROJINA LJUBLJANA.

Dopisi.

Pragersko. Pri nas imamo nekoga brzolavnega mojstra z lepim slovanskim imenom, če pa tudi to ime zasluži, bomo kmalu videli. Leta 1923. je hotel ta gospod pristopiti k Orjuni Pragersko, ki ga pa v sled tehničnih pomislekov ni sprejela. Hotela se je še prepričati o njegovi narodnosti; ni ji bilo pa treba dolgo čakati na informacije, ker jih je podala že prihodnja številka »Orjuna«. Sprva smo mislili, da je uredništvo nasledilo obrekovalcu, ali kmalu smo se prepričali, da temu ni tako. Prizadeži gospod je tekal krog naših članov in prosil, da bi se dotična vest demantirala in pri tem vsakomur, ki ga je hotel poslušati, naglašal svojo narodno zavednost. Ker vesti nismo demantirali, je postal čez noč hud klerikalec in našel nam oporišče proti Orjuni. Še vedno smo se nadejali, da se bo mož poboljšal, to upanje pa smo izgubili, ko vidimo, kako blati naše narodne delavce in učitelje kar v vlakih, bodisi da se vozijo službeno ali privatno. Na tak način je v ponedeljek dne 20. sept. napram gospodični učiteljici iz Sivnice blati njenega stanovskega tovariša, Orjunaša. Dobil je seveda od gospodične zaslužen odgovor, po katerem ga je bilo sram in se je hotel prikazati kot Slovenec oziroma Slovan, ki ima slučajno samo ženo Nemko. Na vprašanje, zakaj svojega osemljetnega otroka še do danes ni naučil slovensko, se je izgovarjal, da ga ne more kar na mah odtrgati od materne jezika. Vprašamo tega gospoda samo, če se še spominja, kako je skakal okrog nas in prosil, da bi mu pripomogli do našega državljanstva? Morda mu to izpraševanje vesti ne bo škodovalo.

LISTEK.

JANEZ TRPIN:

Jadna majka.

Sedel sem v »Stari skupščini«. Prijatelj mi je zgovorno razlagal bitko na Bregalnici in vso tragiko tistih dni krvave bratomorne morije. V svoji bujni govorici mi je risal posamezne faze borbe in mi zagotavljal, da bi bilo mogoče iz okostij padlih stotisoč Srbov in Bolgarov na Bregalnici napraviti križ, ki bi segal od Sofije do Ljubljane in od Djevdjelije do Subotice...

Težko mi je bilo ob tem pripovedovanju in temno, mračni misli sem odhajal po večerli domov.

Samo en stotisoč in ta silni križ. Kje so še ostali stotisoči padlih, ki bi s svojimi kostmi pokrili sleherni ped osvobodene zemlje. Spomnil sem se naše hvaležnosti napram tem hetakombam mrtvih, ki so žrtvovali svoje najdražje za spas naš vseh in sram me je bilo, da sem list vsega naroda, iz kojega je izšla pesem »Srbe na vrbe«.

Oruča ljudi pred rešino postajo je vzbudila mojo pozornost. Iz rešilnega avtomobila so prinesli ovolo in osivelo staro ženo, ki je le-

žala v globoki nezvesti. Stopil sem za njo v ambulanto. Čul sem zgodbo, ki bi bila vredna drugega Ivana Cankarja, da bi v njej naslikal vso to bedo in veličino trpljenja.

Žena je bila srbska mati.

Iskala je po ministrstvih svoje pravice. Skrušena in vsa onemogla je pritisкала po ministrstvih na kljuko. Povsodi so ji rekli zadovoljni gospodje, da niso za njen slučaj kompetentni in da naj se potrdi v drugo pisarno. Tako je romala iz kancelarije v kancelarijo, dokler se ni onemogla zgrudila v ulici Kralja Milana in padla radi gladi v nezavest.

Pred tremi meseci je vzela potni list v roke. Odpravila se je iz svoje gorske vasi v kršni Črni gori v Beograd, da si poišče svoje pravice. Brez kruha in denarja je odšla na težko pot. Romala je od vasi do vasi izmučena in izgledovana na smrt, dokler ni prišla v Beograd. Hotela je do samega kralja. Ko je bila na polovici poti, je že zvedela, da je baš kralj posetil Črno goro in da je prekmalu odšla od doma. V Beogradu pa so ji zopet dejali, da je odšel kralj počivati v Topolo in da je obolev. Pretresla jo je ta vest silno. Neprestano je starica ponavljala, da so njeni jadi

tako veliki, da ji more pomagati samo in edino le kralj.

Grenkobe polna je njena povest, kakor vseh tisočerihi srbskih majk, ki trpe in žalujejo nad nenadomestljivo izgubo svojih najdražjih.

Ime ji je Jela. Piše se Drašković. Doma je iz Dubokoga. V strašnih in herojičnih bojih Črnogorcev proti Turkom so izkrevale vse moške glave v njeni hiši. Ostal ji je samo še najmlajši sin Milutin, ki je študiral v Srbiji. Trepetala je zanj, ker je slutila, da bo moral i on žrtvovati svojo mladost na oltar Osvobodjenja.

Izbruhnila je balkanska vojna. Komaj 16-letni sin ni pomisljal. Zamenal je pero za puško in vstopil v srbsko vojsko. Boril se je hrabro in bil vreden naslednik svojih padlih prednikov.

Ranjena prsa mu je pokrival niz odlikovanj.

Zaviral je orkan nad malo Srbijo. Avstrija mogočna in velika je napovedala mali in izmučeni Srbiji vojno. Milutin se je boril kot podpornik proti črnožoltni nasilnikom in vedno med zadnjimi odstopal v notranjost pred presilnim pritiskom črnožoltnih pandurjev. Na Ceru je bil med prvimi! Jurisajče na omajane avstrijske linije je junaško izdihnil.

Po smrti so ga odlikovali s Karadjordjevo zvezdo. Poslali so jo majki in še celo vrsto drugih odlikovanj s poročilom o sinovi smrti.

Nakazali so ji tudi podporo, dovolj veliko baš zato, da ni umrla gladi. Trpela je in čakala, da ji na neštivilne prošnje pomagajo vsaj toliko, da bo zamogla živeti.

Čakala je zaman. Odpravila se je na pot. Poiskati si je hotela svoje pravice! Povedati je mislila ministrom, dvoru in vsem, ki imajo moč in vladajo v rekah, da njen sin ni poginil zato, da bi bili vsi v bogati zemlji srečni in zadovoljni, oskrbljeni z jelom in z delom, dočim bi morala samo njegova majka stradati in v bedi ter mrazu umirati.

Tri mesece je hodila. Vsak njen korak je bil s trnjem posut in vsak njen grizljaj s solzami omehčan. Prišla je v Beograd. Spala je na slami nekega predmestnega hleva. Plačati bi morala za to prenočišče en dinar.

Ali, kako naj bi ga sirota plačala, ko ni imela niti pare. Ko ni mogla zjutraj plačati, ji je vzel gospodar ruto z glave, da z njo poravnava svoj dolg za stan. Plakala je starica in si ni vedela pomoči...

Plakala je po ulicah prestolice, ki je slavila spomin pred desetimi

leti padlih. S solzami je rosila tla čakalnic ministrstev in se opotekala po ulicah, dokler se ji ni stemnilo pred očmi...

Padla je v nezvest in udarila z glavo ob trdi tlak ulice Kralja Milana. Njeno glavo je oblija kri...

Ni bilo dovolj zemlji krvi njegove deteta, hotelo se je še njene.

Šel je mimo nje, ko je tako težala vsa srta in neobgljena, gospod, ki je upravni svetnik cele vrste gospodarskih podjetij. Namrdnil se je in dejal: »Kaj išče ta žena po Beogradu?«

Dobroslov Jevdjević:

Monarhija in federacija.
(Dalje.)

Dolžnost jugoslovanskih nacionalistov je, da dvigne svoj glas proti tej koncepciji, ki pa je tudi v ostalem v težkem nesoglasju s samim principijelnim stališčem »Političnega glasnika«. Naglašamo k stvari pa že takoj, da nismo absolutno nasprotni po načini kraljeve moči na račun predstavnikov parlamentarizma. Naše stališče v odnošajih napram monarhiji smo podali že pred dvema letoma, ko smo dejali:

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejše urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad liste.

Okusna oprema. Ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. Hstov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Solski zvezki za osnovne in srednje šole
Risane, dnevniki in beležnice.

Vloge na knjižice in tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju
Kredit v tekočem računu
Eskont menic - Inkaso

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM
REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO
v LJUBLJANI
Rač. pošt. hran. št. 14.257
TAVČARJEVA (SODNA) ULICA ŠTEV. 1, PRITLIČJE
Brzjavke: „Kmetiskidom“
Poslovne ure vsak delavnik od 8—12½ dop. in od 3—4½ pop.

Posojila na vknjižbo, proti poročstvu, zastavi premičnih in vrednostnih papirjev
Čekovni promet
Nakazila

Naš pokret.

Ljubljanska oblast.

Orjuna Sv. Peter-Vodmat v Ljubljani pozivlja vse svoje članice na velevažni sestanek za torek dne 10. novembra t. l., ki se vrši ob pol 8. uri zvečer v društveni sobi. Udeležba strogo obvezna in točna za vse članice. Zdravo!

Mestni odbor Orjune Sv. Peter-Vodmat, Vrazov trg 4 v Ljubljani, v ljubljani vladno prosi vse brate, sestre in Orjuni naklonjeno občinstvo, da pripomorete do čimprejšnjega urejanja iskrene želje do lastne knjižnice, z darovanjem kakoršnihkoli knjig, s katerimi pripomorete do izobrazbe in zabave članom Orjune Sv. Peter-Vodmat, ki so deloma obrtniki in navadni delavci.

Izjava. Ker so se gotove osebe dotaknile osebne časti br. Marka s tem, da so mu očitali nepoštenost v „Ekonomske Orjuni“, kakor tudi v organizaciji, izreka mestni odbor Orjune v Lescah br. Marku, kakor tudi celokupnemu oblastnemu upravnemu odboru pod predsedstvom br. Marka svojo zaupnico.

Z ozirom na očitana koristi od organizacije, izjavljamo, da ne vemo, kje iskati naslednika, ki bi žrtvoval svoje imetje in svojo prošlost organizaciji, kakor je to storil br. inž. Kranjec.

Vemo, da br. Marko ni reflektiral na mesto oblastnega predsednika, temveč je bil prisiljen prevzeti to funkcijo z večino glasov na zadnji občinski skupščini. Če bi on takrat te funkcije ne prevzel, bi s tem pokazal vsemu članstvu, da se hoče umakniti težkemu našemu delu. Upamo, da nam bodo sledile še ostale naše organizacije.

Mestni odbor Orjune v Lescah. Mestna četniška sekcija poziva vse svoje člane na obvezni sestanek, ki se vrši v nedeljo, 8. t. m. v prostorih mestne organizacije ob 10. uri dopoldne na Dunajski cesti (Državna borza dela).

Mestni glavar.

Orjuna Vič-Glince naznanja, da priredi v nedeljo, dne 22. t. m. družabni večer v „Sokolskem domu“ na Viču. Podrobnosti sledijo v prihodnji številki „Orjune“.

Orjuna Vič-Glince naznanja, da se vršijo odseji uradne ure ob nedeljah in praznikih od 10—11. ure dopoldne v društvenem lokalu pri Brodnikovih v Rožni dolini cesta II.

»Organizacijo jugoslovenskih nacionalistov je rodil pri določanju njenega razmerja napram monarhiji zdrav in hladen razum ter življenski interesi Jugoslavije. Z ozirom na propadanje in nemoralnost naše demokracije ter plemensko orijentacijo naših političarjev smatramo mi v sedanjih situaciji kralja za največjo oporo Državnega edinstva in ima pridobiti v našem državnem življenju temu primerno mesto.

Monarhija ima v Jugoslaviji poslanstvo in dolžnosti, ki morajo daleko presegati močne predprave drugih evropskih monarhij. To dejstvo čisto prezira tisk naše »široke demokracije«. On nazivlje kralja v monarhijo kot vzvišeni simbol; izvor moči pa mu predstavlja po suverenem narodu overljeni parlament. Nazivanje te vrste pridobiva med pristaši vseh strank vedno več pristašev, kar bo dalo mnogo opasnije rezultate, kakor iskrena javna republikanska propaganda. Kajti celo predsednik republike ni samo simbol, nego živ aktivni politični činitelj, ki predstavlja imensko in stvarno poglavje zemlje; dočim je vsaka monarhija, v kateri je krona samo simbol, obglavljena država in predana na milost in nemilost pokvarjeni strankarski oligarhiji.

Naš kralj ni samo pozvan biti regulator strankarskih vrvenj. Ni pa tudi jugoslov. vladar vršilec svoje visoke funkcije zato, da podeljuje

Izjava. Odbor Orjune Radovljica je na svoji zadnji seji dne 3. okt. 1925 pretresal tudi izjavo br. predsednika Marka tičoč se njegovega stališča napram zahrbnim obrekovalcem in sklenil sledeče:

Bratu Marku izreka svoje popolno in neomajno zaupanje, in to v kljub vsem intrigam in obrekovanjem in ga poziva, da preide preko teh podlih napadov z zaničevanjem, s kojim naj po možnosti na izlive teh zaplotnikov sploh javno ne odgovarja. Ostale organizacije pa poziva, da mu slede in store enako, kakor on v tej podli gonil proti našemu prvoborniku in voditelju.

Orjuna Št. Jakob-Krakov-Trnovo priredi v soboto, dne 7. t. m. ob 20. uri v kantini tovarne br. Derenda čajanko. Bratje, udeležite se v čim večjem številu te prireditve! Za gorka in mrzla jedila ter za izborni in ceno vino preskrbljeno Svira godba na lok. Članstvo, zavajati se in podpiri lastno prirediteljo.

Orjuna Št. Jakob-Krakov-Trnovo se najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k okrasitvi in počasti grobov nedolžnih žrtv na Suhem bajerju, Adamiču-Lundru in soborcu Petra Mrkonjiča Viktorju Merlaku pri Sv. Križu. V prvi vrsti se zahvaljuje gosp. župniku Janku Barletu, ki je s svojo navzočnostjo povečal žalni spomin umrlih, nadalje Šentjakobskemu pevskemu društvu za prekrasne žalostinke in br. Poharcu za gniljiv govor ter gosp. oskrbniku, naredniku Krtku, za njegov trud in požrtvovalnost. Vsem, ki so obiskali grobove in s tem pokazali sočutje do nedolžnih žrtv gre naša zahvala.

Rakek. Dne 26. oktobra se je poslovil od nas naš bivši glavar br. Slavko Zorlini, železniški uradnik. Odšel je na svoje novo službeno mesto v Zidani most. Bratu Slavkoju kličemo še enkrat v slovo orjunaški Zdravo! in neustrašeno naprej kot dosedaj.

Orjuna Rakek.

Rakek. Ker se je vzela zadeva br. Josipa Gregoriča bolj natančno v pretres in se je ugotovilo, da br. Gregorič ni zaslužil ukora, se ga tem potom preključje.

Mestni četniški odbor.

po strankarskih nasvetih »ordne« in naslove dvornih lilerantov, ali da bi vršil kot diplomatski expert delikatna vprašanja zunanje politike. Njegova velika naloga leži v tem, da je v sedanjem položaju neomajna granica Državnega in narodnega edinstva. Šel jugoslovenske vojske in nada vseh jugoslovenskih patriotov. Kajti dokler bo prvi ustavni faktor »suvereni narod« poklanjal svoje zaupanje Radićem in Pašićem; mora stati kralj, za kojim stoji avtoriteta in dela velikega kralja Petra Osvoboditelja in Karadjordjevičev, kakor tudi vdanost vseh neodvisnih rodoljubov, na prvem mestu v tej zemlji. Makar, da bi bilo to že potem proti hipnemu in neizvesnemu razpoloženju s strankarstvom zapeljane večine. Med tem ko nam sedanjí žalostni predstavnik narodne volje blati preteklost in rušilo bodočnost, mora biti kralj posebilen vsega velikega v našem slavjem narodu. V njem hočemo videti blesk naših zmag, veličino naših žrtv, plemenitost in viteštvo naše narodne pesmi in rasi ponos Meštrovčevih herojev. Verujemo globoko, da čaka ravno sedanega jugoslovenskega kralja zgodovinsko poslanstvo, da v zvezi z neodvisnim nacionalisti, dovrši popolno, duhovno, politično in državno ujedinjenje jugoslovenskih plemen in to makar tudi proti volji demagogov, ki so se zvičano oddicali za narodne voditelje.

Konec p.h.

Mariborska oblast.

Trgatev Orjune Studenci. Dne 17. pr. m. je priredila naša mlada, toda agilna Orjuna v Studencih pri Mariboru trgatev, ki je, kljub temu, da je bila prva naša prireditev v tem kraju, uspela v vsakem oziru, posebno pa v moralnem. Obisk je bil zelo dober, tako s strani domačega članstva in prijateljev, kakor tudi s strani sosednjih organizacij, mestne, tezenske in meljske. Po tej prvi uspehi prireditvi pripravila M. O. za prihodnje dni že drugo.

Občni zbor Delavske organizacije Maribor. V soboto, dne 24. okt. se je vršil v prostorih tajništva v mariborskem »Narodnem domu« ustanovni občni zbor Delavske organizacije, ki obsega Delavske sekcije M. O. Maribor, Melje, Studenci in Tezno. Občni zbor je vodil načelnik D. O. mariborske, brat Dolfe Ogrizek, v imenu O. O. je zborovanju prisostvoval in ga pozdravil brat podpredsednik Radivoj Rehar, o delavski organizaciji pa je govoril oblastni načelnik D. O. brat gometer Tripalo. Občni zbor je soglasno sprejel pravila organizacije in načrt za izvedbo oblastne organizacije delavcev Orjunašev in podrobneje dela po obratih. Končno je bil izvoljen odbor, ki bo skrbel, da se široko zasnovana delavska akcija čimprej izvede. Občni zbor je pokazal, da vlada med delavstvom veliko zanimanje za to akcijo.

Občni zbor sreskega odbora za celotni in gornjegrajski srez se vrši v nedeljo 15. novembra 1925 ob 8. uri jutraj v Celju, pisarna Orjune »Narodni dom«. Na to se opozarjajo

organizacije in poverjenistva, da pošljejo na občni zbor svoje delegate. Pravila je prinesli s seboj.

Ustanovitev Kmetijske sekcije v Murski Soboti. V Murski Soboti se je ustanovila začetkom t. m. Kmetijska sekcija, ki bo reševala v prvi vrsti vprašanje agrarne reforme. Pred ustanovitvijo se je vršil v dvorani kina javen shod, katerega se je udeležilo okrog 400 kmetov mursko-soboške okolice. Slične organizacije se pripravljajo tudi drugod po Prekmurju in Mariborski in Mežici, ob meji neosvojenih oblasti.

Informativni sestanek v Mežici. Koroške, se je vršil v soboto, dne 24. oktobra informativni sestanek v svrhu ustanovitve Orjune Mežica.

Velik ples Orjune v Slovenskih Konjicah. M. O. Orjune Slovenske Konjice priredi dne 13. t. m. zvečer svoj vsakoletni velik ples. Pozivamo vse domače brate in sestre, kakor tudi sosednje organizacije, da se ga udeleže v čim večjem številu.

Družabni večer Orjune Maribor. Mariborska mestna Orjuna je priredila v soboto 31. oktobra zvečer v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« svoj prvi družabni večer v nastopajoči sezoni, ki je uspel v vsakem oziru pravo dobro, kljub temu, da ni bilo skoro nikake reklame in agitacije. Na družabnem večeru je govoril tudi brat oblastni podpredsednik Radivoj Rehar o različnih teorijah narodnega edinstva, posebno z ozirom na trenutno politično situacijo.

Službene objave.

Revizija članov vseh Mestnih Orjun v Ljubljani bo izvršena tekom prihodnjega tedna po posebnih v ta namen določenih delegatih Oblastnega odbora.

IV. SKUPŠČINA, ki bi se imela vršiti 6. decembra, se vrši že 1. decembra, na narodni praznik ob 10. uri dopoldne v prostorih restavracije »Zvezda«. Na to opozarjamo vse organizacije z željo, da se za skupščino kar najbolje pripravijo.

SPOMINSKA ŠTEVILKA na peto obletnico nesrečne rapalske pogodbe, izide v četrtek, dne 12. novembra 1925, na kar opozarjamo vse naše čitatelje in dopisnike, ki naj čimprej pošljejo njihove za to številko namenjene prispevke.

VSEM M. O. IN M. P. V MARIBORSKI OBLASTI! (Službeno.) Približuje se 1. december, obletnica našega ujedinjenja v veliki svobodni Jugoslaviji. Ta dan mora biti za nas, ki smo zgradili vse svoje delovanje ravno na temelju ideje narodnega edinstva, največji praznik. Zato pozivamo vse M. O. in M. P., da proslavi ta praznik na kar najboljši slovesen način. Dolžnost vsa-

ke organizacije je, da priredi na predvečer 1. decembra kako nacionalno igro ali vsaj predavanje in družabni večer, na sam 1. december pa manifestira po možnosti tudi javno. Proti organizacijam in poverjenistvom, ki ne bodo proslavile 1. decembra, bomo prisiljeni nastopiti disciplinarni potom. Oblastni odbor bo smatral to proslavo za preljudsko delazmožnost posrednih organizacij.

Oblastni odbor Maribor. POLITIČNA SOLA ZA MARI-BORSKO OBLAST. (Vsem M. O. in M. P. službeno.) Po sklepu U. O. in I. O. O. se vrši tudi letos, sli-čno kakor lani, politična sola za Mariborsko oblast. Predavanja prično v soboto, dne 28. t. m. zvečer ob 20. uri in se nadaljujejo v nedeljo 29. t. m. jutraj ob 8. uri v »Narodnem domu«. Vsaka M. O. je dolžna poslati k tem predavanjem po dva člana, vsako poverjenistvo pa po enega. Stroške krijejo za one, ki ne morejo priti na lastne stroške, organizacije, zato je treba, da si jih pravočasno preskrbe. Podrobnosti sledijo v okrožnici.

Oblastni odbor Maribor.

Kronika.

Kaj hoče Orjuna še sedaj, ko je spoveden sporazum, vprašujejo režijski listi, ki menda žele, da bi se umaknila s svoje mrive straže in popolnoma prepustila prosto polje današnjim vladodržcem.

Priznamo, da je sklenjen sporazum, ki je za hip umiril razburkanost in glupe partizanske boje. Nikakor se pa še ni zboljšal obupni položaj naših delavcev, z davki tlačeni seljakov. Ni se še rešilo invalidsko vprašanje, z brezposelnostjo se tudi še ni bavila upravnobena vladajoča stranka. Kolonizacija Jugoslavije, ki bi lahko zaposila in osrečila vse tisoče naših bratov, kateri sedaj s svojim potom rose argentinske pampe, kanadaska žitna polja, braziljske plan-taže. Gospodarska kriza kriči po odločnih ukrepih. Položaj naših zaslužnih bratov postaja od dne do dne težji.

Vsa ta vprašanja leže danes nprešena in trdno smo uverjeni, da

bodo tudi tako ostala, dokler ne bo pristila železna roka narodne voditelje, da se prično pečati s temi vprašanji. Ta železna roka je in bo samo Orjuna. Sicer je morda sedaj za hip popustila, toda to je samo hip miru pred novim udarcem, ki bo pokazal, da je Orjuna še tu!

Zanimanje narodnih poslancev za invalide. Ob priliki volitev so imeli naši kandidati za plodonosna mesta narodnih poslancev tudi polna usta obetanj za uboge žrtve velike vojne. Komaj pa jim je osigurjal lahkoverni in bedni narod za par let krasne dnevnice in brezplačne vozovnice, poleg vseh nešteti drugih ugodnosti položaja narodnega poslanca — že so pozabili na vse. Med drugim tudi na invalide. Ta naravnost zločinska malomarnost se je najlepše razvidila ob zadnji debati o invalidskem zakonu v skupščini. Pričakovali smo, da bo ob tej priliki skupščinska dvorana narito polna. Doživeli pa smo le bol-

no razočaranje, da je bilo v tem trenutku, ko se je razpravljalo o nadaljnji usodi onih, ki so žrtvovali za srečo in svobodo nas vseh reči in piši vsega skupaj 18 narodnih poslancev od 315, ki jih šteje skupščina. Vse partije brez razlike so imele važnejša opravila, kakor sodelovati pri korigiranju in končni redakciji invalidskega zakona. Upamo, da bodo z ozirom na to sramotno postopanje imeli tudi nesrečni invalidi važnejša opravila na dan volitev, kakor pa volitev takih poslancev, ki jih poznajo samo tedaj, ko potrebujejo njihovih gumijevih kroglic!

Izdatnost, obile pene, neškodljivost napram tkaninam in nizka cena so vrline priznanega mila »GA-ZELA«.

ZRNA.

Prejeli smo:

»Nesramnj Orjunaš«.

Kako se morete predrzniti napadati na tak prosjaki način našega ljubljanskega delegata g. dr. Šav-nika.

Pozabili ste, da je v Orjuni tudi mnogo uradnikov, ki bodo zdaj zapustili Vašo nesramno družbo.

Akcija je že v teku.

Dol z Orjuno!

Možu, ki je to pisal povemo zap-upno samo to, da on nikdar ni bil še Orjunaš, da pa je nekoč nosil turške in reichovske zastave ob priliki avstrijskih zmag po ljubljanskim ulicah. Drži!

»Socialisti«, veliki list fronte onih, ki brezobzirno razkrivajo smrdeče in skeleče rane našega političnega življenja, hoče postati resen. Doslej je namreč po pisanju soditi nadomestoval tostran provi-zornih meja »Čuka na palci«. Da bo še večji, se je pričel vukati »v neboljuno in od vseh zapuščeno Orjuno«. Posebno so mu na srcu njeni lokali v državnih poslopih, ki jih Orjuna pošteno plača. Ker pa smo že pri tem, bi pa nasvetovali »Socialistu«, da tudi on nekoliko izpraša svojim vest. Morda bo našel med njimi tudi take, ki ne stannjejo samo v državnih palačah, nego take, ki so si že z državnimi denarji zidali stanovanjske hiše.

Mirolnubnost in hinavstvo: »Ta-ko morate storiti tudi vi, Italijani, ki v tej plemeniti deželi proslavljate

OSTANKE

čokatega in angličkega sukna za moške obleke, damske kostume in plašče po 250 do 320 m dobiti po neverjetno nizki ceni, in sicer od 250 Din naprej v razpošiljalnici

Josip Ivančič, Ljubljana
Miklošičeva 4, nasproti frančiškanske cerkve.
Oglejte si izložbe! Prepričajte se!

Prevzete gostilne.

Vljudno naznanjam, da sem se preselila in prevzela

gostilno na Rimski cesti št. 11

»PRI LAHU«

ter se vsem našim prijateljem in znancem prijazno priporočam za obisk.

Priznana dobra kuhinja in pijača.

Z odličnim spoštovanjem

Minka Rus.

Modni salon!

Modni salon!

MARTA SLANOVIC

modistkinja

koncem Dalmatinove ulice na vogalu Vzemne
posojilnice Kralja Petra trg se priporoča.

Bogata zaloga klobukov, preoblikovanje, spatri oblike.

Cene zmerne.

Solidna postrežba.

ANT. KRISPER**LJUBLJANA****MESTNI TRG šte. 26**

Zaloga

galanterijskega blaga

Tovarna čevljev**Naznanilo preselitve.**

Uljudno naznanjam, da je z današnjim dnem trdnja

A. Lampret, dosedaj Krekov trg št. 10
preselila svoje poslovne prostore
na Dunajsko cesto št. 22

(nasproti kavarne „Evropa“).

Se priporoča

A. LAMPRET.**Preselitev.**Cenjenemu občinstvu v mestu in na deželi vljudno
naznanjam, da sem**mesnico s konjskim mesom**
iz Kopitarjeve ulice šte. 1**preselil v lastno hišo,**
Prečna ulica 6

(nasproti mestni kopelji), dohod iz Kolodvorske ulice.

Zahvaljujem se za zaupanje in se priporočam tudi nadalje

IVAN MARINŠEK, mesar.

Konje kupujem po najvišjih dnevnih cenah!

te domovino z mirnim, pridnim in
pametnim delom in v visoki meri
prispevate k dobrim in koristnim
odnosom med državo, ki nas je
gostoljubno sprejela, in med svojo
lastno državo. — Objava kr. gen.
konzulata italijanskega v Ljubljani.
»Slovenec«, 1. LIII. 250.Etbin Kristan še živi! Na ban-
ketu prirejenem dne 9. oktobra v
počast naši interparlamentarni de-
legaciji v New-Yorku je govoril tu-di sam izseljeniški komesar gosp.
Etbin Kristan in s tem ovrgel
domneve, da ga ni več pri življe-
nju.Puši Baja? Baja ne puši, ven-
dar sprejema kot predsednik Mini-
strskega sveta mesečno 1800 »Ja-
dran« cigaret za reprezentanco.
Pomaga mu najbrže pušiti njegovo
drago dete, ki je sploh velik siro-
mak. Invalidi pa nimajo še za »Ze-
ta« dovolj pokojnine.**PERILO** moško, žensko, dečje, namizno in posteljno,
OPREME za neveste in dojenčke,
PERJE IN **PUH** kupite ceno in dobro pri
C. I. HAMANN, LJUBLJANA, MESTNI TRG 8.Z moderno vezeno
v mlzi vlogi pod steklom.**Gospodinje, šivilje, obrtniki!**

Dosedaj neprekosljivi

KÖHLER šivalni stroji
z desetletnim jamstvomse dobe v najmodernejših opre-
mah za rodbino, šivilje, krojače, čevljarje pri trdnji**IVAN AUERHAMMER, Ljubljana, Kolodvorska ul. 3.**

Prodaja se tudi na obroke.

JOSIP ROSENBERG**MARIBOR, Slovenska ul. 1**Umetni mlin, trgovina zemaljskih
proizvoda i brašna.**Menjalnica žita u mlinu**

Jezdarska ulica šte. 1.

ING. DUKIĆ IN DRUG
GRADBENO PODJETJE**LJUBLJANA****BOHORIČEVA ULICA 24**

V slovo!

Prijetna dolžnost me veže, da se vsem cenjenim
gostom, prijateljem in znancem, ki so me
priznajo v času šestletnega bivanja v Celju
blagovolili posečati, najiskrenejše za izkazano
naklonjenost zahvaljujem in prosim, da me
ohranijo v prijetnem spominu.

Celje, dne 1. novembra 1925.

Z odtisnim spoštovanjem

Milan Martinovičzahupnik združitvenega doma v Rogashtu Slatinu
in bliski hotelir v hotelu Union v Celju.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

vseh vrst, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za
industrijska podjetja in razpečava na debeloinozemski premog in koks
vseke vrste in vsakega izvora ter priporoča po-
sebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za
živarno in domačo uporabo, kovaški premog, črni
premog in brikete.

NASLOV:

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1.

RADIO
aparati.**RADIO**
materijal.

Ta aparat stane 750 Din.

Sprejem vseh evropskih postaj zasiguran.
Elektromaterijal, motorji, svetiljke.PO CENI **ELEKTRO-COMPAGNY** PO CENI!

d. z. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Jadranska zavarovalna družba

Tel. št. 937.

ustanovljeno leta 1838 (Riunione)

Tel. št. 937.

Generalno zastopstvo za Slovenijo: **LJUBLJANA**, Beethovnova ulica šte. 4 (v lastni palači).Direkcija za Jugoslavijo: **ZAGREB**, Hatzeva ulica šte. 10 (v lastni palači).

Akcijski kapital Lit. 100.000.000 --. Rezervni kapital Lit. 300.000.000 --.

SKLEPA:Zavarovanja zoper požar — zavarovanja zoper vliom — zavarovanja proti razpoki
stekla — zavarovanja zvonov — zavarovanja transportov — zavarovanja strojev
proti razpoki — šomaž zavarovanja — zavarovanja zoper točo — življenska zava-
rovanja, in sicer: dosmrtna zavarovanja — zavarovanja na doživlje — zavarovanja
starostne rente — posamezna neugodna zavarovanja — neugodna zavarovanja otrok
— jamstvena zavarovanja.**Podružnice v Jugoslaviji:** Beograd, Bečkerek, Novi Sad,
Sarajevo, Subotica, Split, Sušak, Ljubljana, Osijek.Glavna zastopstva v vseh večjih krajih Jugoslavije.
Pojasnila in proračuni se dobe brezplačno pri vseh podružnicah.**ČEVLJEV**
EN GROSKakor je splošno znano, je podjetje v konfekcijskih
izdelkih doseglo rekord v nizkih cenah in dobrem blagu
ter je popolnoma gotovo, da bo tudi v tej stroki do-
seglo isti uspeh.**Industrijsko podjetje****FRAN DERENDA & CIE.****LJUBLJANA**

naznanja kupujočemu občinstvu

da je na Erjavčevi cesti št. 2. nasproti

Dramskega gledališča

otvorilo posebni oddelek za prodajo

ČEVLJEV
EN DETAILTrepežnost, dobro blago, lepa oblika in nizka cena, to je znamka
našim čevljem. — Cene obutvi za dame, gospode in otroke
so določene daleč izpod najnižjih cen največje konkurence
na tukajšnjem trgu. En sam poizkus, to je naša reklama!

Oboroženi ital. mornarji poskušali udreti v Split.

(Brzjavka Split).

V neposredni okolici Splita, v vzhodnem delu Kaštelanskega zaliva se nahajajo tri velike tovarne cementa, ki se imenujejo solinska, Sv. Kaje in sučuraška. Lastnik teh velepodjetij je sam zunanji italijanski kapital, ki izmozgava na tisoče naših domačih delavcev.

V sučuraški cementarni ima glavno besedo šef tovarne, poznani italijanski »sindaco« g. Marchi. V upravni odbor te tovarne je delegiranih par Jugoslovenov iz Splita iz poslovnega sveta, ki morajo skrbeti za napredek tovarne.

Obe tovarni imata svoji luki v Vranjici. Okoli tovarne in pristanišča je sezidan močen betonski zid, ki tvori z vključenim tvorničnim ozemljem suvereno pristanišče. V luki se ustavljajo večje trgovske ladje, ki nalagajo cement. Vse te ladje pa so italijanske.

Italijanski mornarji, ki vodijo te ladje, ob vsaki priliki izzivajo. Ustvarili so tako napeto ozračje, da je bilo pričakovati vsak dan eksplozije. Prepotentnost posameznih italijanskih uradnikov pa je bila tolika, da se je nekdo drznil izmed

njih celo javno pred vsemi delavci sramotili Kraljico.

Enodušna volja Dalmacije ob priliki boravka kralja v Dalmaciji je pokazala Italijanom, da so še daleč dnevi, ko bi jih ta Dalmacija sprejela z odprtimi rokami. Hoteči zabrisati za vsako ceno dojem teh oduševljenih manifestacij, so Italijani napeli vse svoje sile. V Bohanjcu je govoril zadrski prefekt svoj hujškajoči govor in napovedoval pohod na Dalmacijo. V Vranjici pa so istočasno priredili italijanski mornarji mačjo godbo in napadli naše delavce.

V nedeljo pa so se zbrali taisti mornarji, ki so napadli naše delavce v Vranjici in priredili mačjo godbo, oboroženi poizkušali vdreti v Split in izzvati v njem krvav poboj z nepredvidenimi posledicami. Zadnji hip so izvedele o tem naše oblasti in z orožjem v roki preprečile oboroženim in podivjanim italijanskim mornarjem, da niso izvedli svoje zločinske namere.

Tu vlada strašno ogorčenje proti Italijanom, ki skušajo za vsako ceno izzvati nered in poboje.

V znamenju posebne naklonjenosti napram Jugoslaviji iščejo Italijani ob vsaki priliki momenta, ko jim je mogoče posegati v naše notranje razmere s kakimi posebnimi intervencijami. Tudi Slovenci smo že specialna posledica tovrstnih intervencij, občutili več kakor dovoli.

Ob priliki kraljevega obiska Dalmacije so se splitski dijaki naučili posebnih prostih vaj. Vežbanje teh se je vršilo na nekem travniku blizu Splita. Po končanem vežbanju so se vedno vsi dijaki skupaj vračali v Split in prepevali pri tem domorodne pesmi. Tako so šli tudi

po ulicah jugoslovenskega Splita peti jugoslovenske pesmi.

Efekt je bil takoj silna preiskava na splitski realki. Zaslisevanja, konference, intervencija pri notranjem ministru, ta je seveda zopet interveniral pri prosvetnem, ki je preiskavalo zopet navzdol.

Vse pa samo zaradi jugoslovenske pesmi v jugoslovenskem Splitu.

Pri nas pa molči država na vse barbarske izpade »nacije 20 vekovne kulture«, ki menda hoče postaviti sebi primeren spomenik v zgodovini zatiranja zaslužjenih narodov.

Ako pa kdo vpraša na cestah jugoslovenske Ljubljane razsajajoče

Italijane po imenu, mu pa preti še zapor radi nasilja.

O, bratje ne trobite v puhlih upov rogove. Pazite raje na orožje svoje, da li je pripravljeno za čas, ki nam je že tako blizu. Val, ki se pripravlja za Turami ne sme za vselej v tla zabiti, kar je že od vekov naše!

Kdor želi imeti

res dobro SUKNJO ali RANGLAN iz krasnega in prvovrstnega blaga najmodern. krojev, jih dobi samo pri tvrdki

Fran Lukić -- Pred škofijo 19.

Mama — mama,

glej to je pravo „GAZELA“-milo, ki se tako krasno peni, da snažno in belo perilo ter prihrani trud in delo.

GAZELA MILO

pevaje mimo italijanske manjšinske šole.

To petje jugoslovenskih rodoljubnih pesmi pa je silno razsrdilo Italijane.

Konzulat je takoj vložil na italijansko poslaništvo v Beogradu in na Consulto v Rimu posebno pritožbo. V njej je med drugim navedel tudi to, da se s tem petjem namenoma moti italijanski pouk in zahteval, da takoj poslaništvo intervenira.

Res je odšel sam g. italijanski poslanik Bordrero k svojemu prijatelju dr. Ninčiču in se mu pritožil nad splitsko mladino, ki se drzne

V znamenju prijateljskih pogodb — smrt in pogin jugoslovenskemu življu v Primorju.

Fašisti napadli tiskarno in uredništvo „Edinosti“. — Demoliranje tiskarne. — Fašisti hoteli zažgati tiskarno „Edinost“. — V Ljubljani pretepeni in aretirani jugoslovenski nacionalisti.

Dočim se trudi naša država z vsemi silami za to, da kar najbolj ohrani takozvane prijateljske zveze z Italijo, sabotira ta z vsemi sredstvi to prizadevanje in ustvarja razpoloženje, ki je vse drugo, kakor prijateljsko. Kakor v odgovor na prizadevanja vsega sveta, da položi po tolikih letih krvave vojne temelje trajnemu miru, izziva Italija od dne do dne bolj našo državo in naš narod, da bi ga morda privedla do činov, ki bi zapletli svet v novo nesrečo. V Italiji se vrše sedaj dogodki, ki obetajo postati odločilni za razvoj svetovne konstelacije. Mi smo nanje že opetovano opozarjali našo vlado in zunanji svet, da nas ne bo čez čas sodil po krivem. Stališče gospoda Mussolinija napram njegovim nasprotnikom nas zanima ravno toliko, v kolikor se tiče nevtralnih opazovalcev. Poznamo laži in licemerstva prepolno taktiko Italijanov. Zato tudi ne verujemo v skonstruirani atentat na voditelja črnosrajčniške Italije, ki je samo narejen povod za ponovni razmah fašistovskih hord, ki se jim hoče novih požigov in pokoljev. Vemo dobro, v kakem položaju se nahaja diktator vešoljne Italije in ne pomišljamo niti za hip na tem, kje so pravi vzroki tega tretjega izbruha barbarskega divjaštva.

Motijo se oni, ki mislijo, da jim nismo izpregledali računov. Prepričani pa naj bodo vsi, da ta novi naval na naš narod ne bo ostal ne-kaznovan. 12. novembra bo peta obletnica nesreče prepolne rapalske pogodbe, ki ni in ki nikoli ne bo pozabljena v srcih vseh Jugoslovenov. V krčih se nam zvijajo duše danes spričo tegobe prepolnih

vesti, ki jih prejema te hipe iz ne-odrešene domovine. Mišice se nam krčijo ob obupnih krikih naše bedne in zaslužjene raje, ki danes brezmočna mre pod batinami Mussolinijevih opričnikov. V dno srca nas pali plamen, ki je kakor pred petimi leti, ko je uničeval naš ponosni »Narodni dom«, pohlepno zopet iztegnil svoje nenasitne zublje po zadnji naši postojanki — tiskarni »Edinost«. Ojeklenela so nam lica v pogledih groze nad čini, ki se gode nad to našo ubogo grudo tam od solčnih Brd pa do molččega Snežnika. Onemele so nam ustnice in ne bo ga krika iz naših ust ob tem hipu, ko se nam trga drob v neizrečeni osvetoželjnosti. Strup, ki nam ga naliva Italija v čašo našega potrpljenja, dosega rob. Gorje tedaj njej in njenim! V zgodovini človeštva bodo strani tega obračunavanja med dvema narodoma napisane s potoki krvi in z dejanji, ki bodo vsem bodočim rodovom v strah in trepet.

Žal nam je tega! Ali italijanski narod, ki misli, da bo z nasiljem udušil to, kar se ni posrečilo niti združenim avstro-nemško-bolgarskim železnim armadam, mora v morju krvi spoznati svojo sliko in izprevideti, da je ogledalo, ki mu ga drži danes pred očmi Mussolini z njegovimi zločinskimi zvodniki, goljufivo.

Trst, 6. novembra. Današnja noč je bila zdijala zopet v vsej svoji besnosti črna furija Italije in zopet so zagoreli krvavi plameni po ubogi Italiji. Odkrita je bila zarota proti on, Mussoliniju, ki ga je baje hotel ustreliti socialistični unitarec Zamboni. V komplot je bil zapleten tudi general Capello. Oba so aretirali.

Po celi Italiji so se vršile ogromne fašistovske manifestacije. Naglo pa so se premenjale v najodurnejše nasilniške demonstracije proti nasprotnikom fašizma. Dosedaj zadržana straš po požiganju in razbijanju je vzplamtela zopet v vsej črnosrajčniški veličini. Razrušenih in požganih je cel niz socialističnih lokalov in prostozidarskih lož. Škoda po posameznih tiskarnah gre v milijone.

V Trstu so razrušili fašisti prvo redakcijo dnevnikov »Sera« in »Lavoratore«. Po temeljito izvršenem činu so vdrli nato proti ulici Sv. Frančiška Asiškega, kjer imata svoje prostore uredništvo in tiskarna »Edinost«. Napadalec je bilo okoli 140, ki so pridrvili malo po pol 20. pred poslopje tiskarne. Po nasilnem vltomu v tiskarniške in redakcijske prostore, iz kojih so se uredniki »Edinosti« jedva rešili, so pričeli fašisti takoj z demoliranjem. S sekirami so razbijali pohištvo in ga metali na ulico skozi okna. Enako so storili tudi z vsem arhivom, rokopisi, vezanimi časopisi. Na cesti ležeči kup so nato polili z bencinom in zažgali. Kakor vselej, tudi to pot ni bilo nikjer policije, niti gasilcev. Slednji so prihitali šele, ko je pričel ogenj objemati tudi poslopje »Edinosti« same.

V tiskarni sami gre škoda v stotisoče lir. Uničeni so stroji in razbit rotacijski stroj.

Neumesten nastop policije v Ljubljani.

Prva poročila o fašistovskem divjanju po Trstu je kolportiralo po Ljubljani »Jutro«. Zavladalo je upravičeno ogorčenje med naro-

dom, ki se je nahajal po kavarnah. Nekako po 1. uri se je zbrala pred italijanskim konzulatom v Šelenburgovi ulici večja množica naroda, ki je ogorčeno protestirala proti temu nasilju nad rojaki v Trstu. Nenadoma pa je pridrvela nad narod od vseh strani slavna ljubljanska policija in pričela menda v poveljanje momenta udrihati s svojimi pendreki. Ogorčenje naroda, med katerim je bil tudi marsikdo onih, ki so pred leti imeli priliko občutiti v Trstu enake navale policije pod komando nekega sedaj na policiji velikega gospoda, je bilo povsem upravičeno. Smatramo take nastope, ki so najbrže storjeni iz prevelike gorečnosti za neumestne, kajti v Ljubljani ve vsakdo, da bodo obračuni za vsa zločinska dela Italijanov plačani vse kje drugje, nego na italijanskem konzulatu.

Vsaka ped naše zemlje je prepojena z našo krvjo. In to zemljo, ki smo jo s tolikimi žrtvami osvobodili, naj bi prepustili brez odpora na smrt zemlje lačnim tujcem.

Skrbimo, da bo ostalo Jadransko morje naše! Mornarica prepojene Rusije mora imeti v naši Boki svojo prijateljsko bazo.